

KOORDINIRANA BRIGA U MENTALNOM ZDRAVLJU

Zlatko Kalabić, neuropsihijatar
JZNU Dom zdravlja Tuzla
Centar za mentalno zdravlje

- ▶ Mentalno zdravlje u zajednici:
- ▶ Proizvod reforme dosadašnjih oblika liječenja osoba sa mentalnim teškoćama i poremećajima ponašanja
- ▶ te političke, socijalne i ekonomske tranzicije

- ▶ Oblik liječenja, odnosno oblik medicinske prakse koji osim što obuhvaća biološko i medicinsko funkcioniranje osobe, obraća i trećoj komponenti, socijalnom funkcionisanju
- ▶ Više definicija
- ▶ Način „krojenja“ pomoći prema individualnim potrebama osobe, a putem isticanja odgovornosti za tretman i pružanje usluga od jedne osobe iz tima ili cijelog tima. (Onyett 1922)

- ▶ Saradnički pristup radu sa osobama koje su nadležne osobe procijenile da su pod povećanim rizikom od relapsa, da su sa multiplim potrebama, te da ih je teško pridobiti ili su doživjele odbijanje službi u zajednici

- ▶ Briga i predanost potrebama osoba koje su pod povećanim rizikom od relapsa simptoma i koje imaju multiple potrebe
- ▶ Proaktivan pristup osobama sa psihičkim poteškoćama u njihovom prirodnom okruženju
- ▶ Procjenjivanje potreba na sveobuhvatan način, razvijanjem paketa usluga i učinkovito koordiniranje tim uslugama putem različitih službi u zajednici
- ▶ Jačanje kapaciteta za oporavak kod korisnika usluga

► KOME JE NAMIJENJENA KOORDINISANA NJEGA?

Psihički oboljele osobe

Koji se teško snalaze u sastavu liječenja

Sa multiplim potrebama

Opasnost od relapsa simptoma

- ▶ UKLJUČIVANJE I PROCJENA KORISNIKA U KOORDINIRANOJ NJEZI
- ▶ Uspostaviti terapijsku relaciju
- ▶ Međusobno razumijevanje
- ▶ TERAPIJSKO PARTNERSTVO:
- ▶ Usmjerenost ka cilju
- ▶ Recipročnost
- ▶ Mogućnost osnaživanja
- ▶ Povjerenje i prijateljsko ophođenje (Rapp 1998)

- ▶ Mosher (1992)
- ▶ Jednakopravnost u odnosu sa korisnikom
- ▶ Fleksibilnost u reakcijama na korisnikove potrebe
- ▶ Kontinuitet u odnosu sa korisnikom- odnos se nastavlja i van institucija
- ▶ Centriranje na praktične životne probleme
- ▶ Pokazivanje i omogućavanje puteva, a ne rješavanje svih njegovih problema
- ▶ Povjerenje u snage korisnika i podsticaj samoopomoći
- ▶ Nije neophodno teorijsko razumijevanje svih problema od strane svih članova tima

- ▶ Važno je uspostavljanje kontakta u korisnikovoj sredini i njegovom socijalnom okruženju
- ▶ Šta za njega predstavlja stres i lakše ćemo podstaći pozitivnu promjenu ka oporavku.
- ▶ Utiče se na smanjenje nepovjerenja i uspostavlja se bolji kontakt
- ▶ Postepeno se aktivira sve više sam korisnik

PROCJENA USMJERENA POTREBAMA:

- ▶ Cilj je da se kreira individualni plan brige u skladu sa korisnikovim potrebama- zdravstvenim, psihološkim i socijalnim.

Sveobuhvatna procjena uključuje:

- ▶ Psihijatrijsko, psihološko i socijalno funkcionisanje
- ▶ Procjenu rizika
- ▶ Potrebe vezane za komorbiditet
- ▶ Potrebe porodice i njegovatelja
- ▶ Stanovanje, finansijski i radni status
- ▶ Potrebe vezane za fizičko zdravlje
- ▶ Gledišta korisnika i njegovatelja

PLANIRANJE BRIGE I KORIŠTENJE RESURSA U ZAJEDNICI

- ▶ Osnovni principi planiranja brige u koordinisanom tretmanu podrazumijevaju:
- ▶ Uključivanje korisnika
- ▶ Uključivanje njegovatelja, gdje je potrebno (uz saglasnost korisnika)
- ▶ Poštovanje pravila povjerljivosti

- ▶ Kontinuitet praćenja i zaštite
- ▶ Saradnja između službi i institucija /intra i intersektorijalna saradnja
- ▶ Uključivanje vladinih i nevladinih organizacija
- ▶ Krizni plan, poznat korisniku, njegovatelju i svim službama koje su uključene u korisnikovu zaštitu
- ▶ Procjenu rizika i upravljanje istim
- ▶ Sve informacije vezane uz individualno planiranje i provođenje zaštite mentalnog zdravlja, planovi i sastanci treba da budu uredno dokumentovani

Plan brige uključuje stavke:

- ▶ Identifikovane intervencije i očekivane rezultate
- ▶ Opis svih aktivnosti neophodnih da se dostignu postavljeni kratkoročni i dugoročni ciljevi
- ▶ Procjena vremenskog okvira u kojem će ciljevi biti ostvareni ili revidirani
- ▶ Detalje doprinosa svih uključenih službi/profesionalaca

- ▶ Procjenu rizika
- ▶ Odgovarajući krizni plan
- ▶ U slučaju neslaganja korisnika, potrebno je navesti/opisati sugestije korisnika
- ▶ Fokusirati se na korisnikove snage i promociji njegovog oporavka

INTERVENCIJE U KOORDINIRANOJ NJEZI

- ▶ u okruženju
- ▶ psihološke ili psihosocijalne
- ▶ sa samim korisnikom i medikamentozna terapija
- ▶ Usmjerene na zaštitu njegovog fizičkog zdravlja

► EVALUACIJA KOORDINISANE NJEGE I TRETMANA

Kvalitativna evaluacija u svakodnevnom radu sa pacijentima

Metode kvantitativne evaluacije: proces mjerenja vrijednosti i uspješnosti određene aktivnosti u postizanju željenih rezultata

Važno je razlikovati mjerenja efikasnosti u kontrolisanim uslovima i efektivnosti u realnim uslovima

- ▶ Evaluacija se uvijek izvodi prema unaprijed postavljenim željenim, ili očekivanim ishodima
- ▶ Indikator ishoda je pokazatelj pozitivnih promjena u zdravstvenom statusu pojedinaca grupa ili populacije- npr. manje izražena depresivnost, bolji kvalitet života, veće samopoštovanje na nekom mjernom instrumentu, manja učestalost poremećaja simptoma i sl.

- ▶ Indikator procesa je pokazatelj napretka u ostvarenju planiranih aktivnosti, kako bi se postigli željeni rezultati ili ishodi, npr. broj uključenih osoba, broj određenih seansi, tretmana, radionica, pripremljenih edukativnih materijala i sl.
- ▶ Oporavak je važan željeni ishod modela koordinisane brige

TIMSKI RAD U KORDINIRANOJ NJEZI

- ▶ Multidisciplinirani timovi
- ▶ Zajednički cilj (briga o mentalno oboljelim osobama)
- ▶ Prednosti:veća produktivnost,
- ▶ Bolje iskorištavanje postojećih resursa,
- ▶ Bolji protok informacija, mogućnost obavljanja komplikovanih i različitih zadataka i donošenje odgovarajućih odluka

Nehijerarhijska struktura

Jasna podjela uloga

► CILJEVI TIMSKOG RADA

Konkretan zadatak na kojem tim radi

Jasna granica, šta je potrebno postići i gdje se zaustaviti

Tačan određen rok završavanja zadatka

Jasno izražena finasijska perspektiva

Odrediti kome će zadatak koristiti

▶ VRSTE TIMSKIH SASTANAKA

- ▶ Sa jasnim zadacima, zaključcima i planovima koji se bilježe i čija realizacija se prati

▶ DNEVNI SASTANCI

▶ SEDMIČNI SASTANCI

▶ MJESEČNI SASTANCI

HVALA !!